

Plenum

Torsdag 21.4.2022 kl. 16.02—18.12

6. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av avfallslagen och 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

Regeringens proposition RP 46/2022 rd

Remissdebatt

Andre vice talman Juho Eerola: Ärende 6 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till miljöutskottet, som ekonomiutskottet ska lämna utlåtande till.

För remissdebatten reserveras högst 30 minuter. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet. — Minister Kari, varsågod.

Debatt

17.47 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Emma Kari** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä tässäkin keskustelussa, niin kuin edellisessä, puhujien laatu korvaa määrän.

Käsittelyssä on nyt hallituksen esitys jätelain ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta. Esityksellä uudistetaan ammattimaisen jätteenkuljettamisen ja -välittämisen hyväksymismenettelyjä ja varmistetaan, että Suomen sisäisiä jätteiden siirtoja pystytään valvomaan ja jäljittämään EU-lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Kotimaisten jätteenkuljettajien ja jätteenvälittäjien hyväksymismenettelyjä sujuvoitetaan.

Samalla on kuitenkin tärkeää varmistaa, että jätealalla toimivat yksityiset yritykset hoitavat lakisääteiset velvoitteensa, ja tästä syystä toiminnanharjoittajien taloudellinen luotettavuus selvitettäisiin käyttäen apuna Harmaan talouden selvitysyksikön tekemiä selvityksiä. Jos jätteenkuljetusyrityksellä on liikennelainsäädännön edellyttämä liikennelupa, ei luotettavuutta tarvitsisi selvittää, koska se on jo selvitetty osana liikenneluvan myöntämistä. Ehdotetuilla muutoksilla varmistettaisiin mahdollisimman tasapuoliset vaatimukset eri toimijoille.

Lakiesitys velvoittaa myös ulkomaisia jätteenkuljettajia ja -välittäjiä, jotka harjoittavat toimintaa tilapäisesti Suomessa, rekisteröitymään jätehuoltorekisteriin. Näitä koskisivat vastaavat vaatimukset kuin kotimaisia yrityksiä. Kuitenkin EU:n palveluiden vapaan liikkuvuuden vuoksi toisen EU- tai Eta-maan jätekuljetusyritys voidaan hyväksyä kevyemmällä menettelyllä, jos tämä on merkitty kotimaansa jätehuoltorekisteriin. Ehdotus poistaisi nyky-lainsäädännön tulkintaan liittyvät epäselvyydet.

EU:n jätedirektiivi edellyttää, että erityisesti vaaralliset jätteet on voitava jäljittää niiden syntypaikalta lopulliseen käsittelypaikkaan. Jätelainsäädäntö ei nyt täysin vastaa näitä vaatimuksia. Kesällä 2021 hyväksytyssä laajassa jätelain muutoksessa jätteen haltijoille ja jätteen kuljettajille tuli velvollisuudeksi laatia siirtoasiakirjat sähköisinä. Käsillä olevassa esityksessä velvoitetaan toimijat viemään siirtoasiakirjan tiedot uuteen rekisteriin.

Punkt i protokollet PR 42/2022 rd

Hallituksen esitys parantaa myös tiedonsaantia jätelain mukaisten velvoitteiden hoitamisesta. Jätehuoltorekisteristä ja tuottajarekisteristä otetaan käyttöön julkiset tietopalvelut. Tietopalveluista kuka tahansa voi tarkistaa, onko tietty jätteenkuljettaja tai -välittäjä hyväksytty rekisteriin ja mitä jätteitä hän saa kuljettaa. Tehostetulla valvonnalla voidaan edesauttaa käytöstä poistettujen tuotteiden saamista entistä enemmän jätehuollon piiriin, mikä edistää kiertotaloutta. Tietopalvelu tuo myös lisäarvoa vastuullisille yrityksille, jotka hoitavat velvoitteensa. Uudet velvoitteet on tarkoitus saattaa voimaan asteittain.

Arvoisa puhemies! Jätehuoltoketjun eri toimijoilla on keskeinen rooli sen varmistamisessa, että jätteet viedään asialliseen käsittelyyn eikä niitä hylätä luontoon ja että käytöstä poistetut tuotteet ovat tuottajavastuun piirissä. Paremmalla tiedonsaannilla jätehuoltoketjun toimijoista ja jätteiden siirroista voidaan parantaa kestäväää jätehuoltoa ja viime kädessä edistää kiertotaloutta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Taimela.

17.50 **Katja Taimela sd:** Arvoisa herra puhemies! Kiitos tästäkin esittelystä ministerille. Uskallan itse ajatella ääneen niin, että tässä on nyt kysymyksessä hallituksen esitys, joka on varsin teknisluonteinen, joka liittyy tämän vuoden, 2022, toiseen lisätalousarvioon, ja tämän kyseisen lain tarkoitus on tulla siis voimaan nyt syyskuussa.

Niin kuin ministeri totesi, esitys tuo tullessaan muutoksia ammattimaisen jätteen kuljettamisen ja välittämisen hyväksymisen edellytyksiin. Tämä laki tuo myös tullessaan kaksi uutta julkista tietopalvelua ja uuden rekisterin jätteesiirtoasiakirjoista, ja tarkistuksia tulee myös rekisterisääntelyyn ja tiedonsaantioikeuksiin. Jatkossa tullaan siis velvoittamaan ulkomaiset jätteenkuljettajat rekisteröitymään jätehuoltorekisteriin. Itse ajattelen näin, että nyt puhutaan sellaisesta muutoksesta, jonka voisi kuvitella olevan jo nyt sääntö ja käytössä, mutta hyvä, että mennään eteenpäin ja lakeja parannellaan. Tehtäviä myös keskitetään Kaakkois-Suomen ely-keskukselle.

Ja niin kuin ehkä edeltävästäkin aihealueesta, joka tulee ympäristövaliokuntaan, uskallan ajatella tästäkin, että vaikuttaa siltä, että ympäristövaliokunnassa saamme tämänkin lain aika ripeästi eteenpäin. Niinhän kuuluukin, koska siis lain on tarkoitus tulla voimaan sitten jo syksyllä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Sipilä.

17.52 **Juha Sipilä kesk:** Arvoisa puhemies! Kiitoksia ministerille tästäkin esittelystä ja esityksestä. Helppo yhtyä siihen, mitä edustaja Taimela tuossa edellä kuvasi.

Nämä jätelain muutokset tehostavat ensinnäkin tiedonsaantia jätteistä, niiden kuljetuksesta, jätealan toimijoista, muutoksilla kitketään harmaata taloutta ja niillä edistetään myöskin jätekuljetusten jäljitettävyyttä. Tässä esityksessä on hyvää myöskin se, että Suomen ulkopuolelle sijoittautuneet toimijat nyt tulevat myöskin rekisterin piiriin. Minä uskon myöskin, että tämä esityksessä ehdotettu tietopalvelu luo lisäarvoa nimenomaan vastuullisille yrityksille, jotka ovat tähänkin saakka hoitaneet tuottajavastuunsa, ja nyt he tätä kautta myöskin tulevat saamaan asiasta mainehyötyä.

Toimimme tämänkin asian suhteen ripeästi valiokunnassa. — Kiitoksia.

Punkt i protokollet PR 42/2022 rd

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Hienoa, kiitoksia.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till miljöutskottet, som ekonomiutskottet ska lämna utlåtande till.